

Netopýři zimující v podzemí pevnosti Josefov

Vladimír HANZAL¹ & Jiří REJL²

¹ Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Kališnická 4–6, CZ–130 23 Praha 3

² Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, středisko Pardubice, B. Němcové 2625, CZ–530 02 Pardubice

Lokalizace. 5661 – východní Čechy, okr. Náchod, u města Jaroměř (50° 20' s. š., 15° 55' v. d.).

Popis. Systém podzemních chodeb pod pevností Josefov, která byla postavena roku 1787 a své jméno nese od roku 1793. Její výstavba byla výsledkem tzv. sedmileté války, kterou vedla Marie Terezie s Bedřichem II. o Slezsko. Pod pevností se nachází rozsáhlý systém podzemních chodeb o celkové délce 45 km. Vzhledem k přístupnosti a předběžně zjištěné největší frekvenci výskytu letounů byly kontrolovány chodby o celkové délce cca 1,5 km. Světlost cihlami vyzděných chodeb se různí od 1×1 m až 3×3 m.

Výzkum netopýrů a sčítání. Některé starší údaje byly shrnuty na počátku 70. let minulého století (Rybář et al. 1973). Pravidelné sčítání je však prováděno až od roku 1993 (Rejl & Hanzal 1997). K dispozici jsou data pouze ze zimního sčítání. Kroužkování prováděno nebylo.

Sčítatelé. Koordinátorem byl J. Rejl, sčítání se od počátku pravidelně účastnil V. Hanzal; v různých úsecích se dále účastnili F. Bárta, V. Lemberk a další.

Shrnutí výsledků. Viz tab. 1. Doposud bylo na zimovišti zaznamenáno 7 druhů. Dominantním druhem po celé sčítací období byl *Rhinolophus hipposideros* (80–85 %). Pravidelně se na zimovišti vyskytovali *Barbastella barbastellus*, *Plecotus auritus*, *Myotis myotis*, *M. daubentonii* a *M. emarginatus*. V jediném případě byl zaznamenán výskyt *Plecotus austriacus*.

Tab. 1. Výsledky zimního sčítání netopýrů v podzemí pevnosti Josefov

Datum / druh	<i>Rhip</i>	<i>Bbar</i>	<i>Mmyo</i>	<i>Mema</i>	<i>Mdau</i>	<i>Paur</i>	<i>Paus</i>	Σ
11. 3. 1993	63	5	2	3	4	2	–	79
12. 2. 1994	76	2	6	5	1	2	–	92
19. 1. 1995	77	7	4	2	1	2	1	94
29. 2. 1996	52	2	1	2	2	1	–	60
25. 2. 1997	63	3	4	1	1	1	–	73
2. 3. 2001	70	4	4	–	–	–	–	78

Literatura

- REJL J. & HANZAL V., 1997: Výsledky zimního sčítání netopýrů v pevnosti Josefov. *Vespertilio*, 2: 134–136.
RYBÁŘ P., SKLENÁŘ J. & MILES P., 1973: Přehled netopýrů východních Čech. *Práce a Studie – Přír., Pardubice*, 5: 203–238.